

Front Cover

Back Cover

Title Page

Nga Mahi a Nga Hui o te Pihopatanga o Akarana, 1911. I Hui to te Taha Whakarunga o Akarana ki Kohanga i a 26 Maehe, 1911. I Hui to te Taha Whakararo o Akarana ki te Kao i a 24 Mei, 1911. Turanga: Na te Wiremu Hapata i ta, ki te Perehi ki te Raukahikatea, 1911.

Nga Mema o te minenga o te Hui o te taha Maori o te Hahi o te takiwa whakarunga o Akarana, i tu ki Kohanga, Waikato, 25, 26, 27 Maehe, 1911. Ko Atirikona Korota Te Upoko. *Taha Whakarunga o Akarana.*

Nga Mema o te minenga o te Hui o te taha Maori o te Hahi a te takiwa whakararo o Akarana i tu ki Te Kao i te 24 Mei, 1911. Ko Te Pihopa O Akarana Te Upoko. *Taha Whakararo o Akarana.*

Te Tuhinga i Nga Mahi a te Hui.

I mine te Hui o te taha Maori o te Hahi o te takiwa whakarunga o Akarana ki Kohanga, i te Hatarei, i te Ra Tapu, i te Manei, 25, 26, 27 Maehe, 1911. I te ata o te Ra Tapu ka whakatapua o te whare-karakia hou o Kohanga i nei ki te ingoa o Meri; na Pihopa Wiremu i whakatapu. I muri o te karakia ka hurahia te kohatu o Mita Hura Kukutai. Te hunga i te karakia e wha rau. I te 3 p.m. te karakia whakau, te hunga i whakaukia, 56.

It te Manei 7 a.m. te karakia Hapa ki te whare-karakia, te hunga i tango 75. I tukua te kohikohi me te perehi. I te 10 a.m. ka mine te Hui.

I mine te Hui o te takiwa whakararo o Akarana ki Te Kao i te Wenerei, i te Taitei, 24, 25 Mei, 1911. I te Wenerei 11 a.m. ka whakatapua te whare-karakia o Anaru e te Pihopa o Akarana, muri iho ko te karakia whakau, te hunga i whakaukia, 44. I te 3 p.m. ka mine te Hui.

I te Taitei 7 a.m. te karakia Hapa, te hunga i tango i te Hapa, 146. Te kohikohi £3/4/0 i tukua mo te perehi.

Te Whaikorero a te Pihopa.

E toku iwi e arohaina nei i roto i te Ariki, e te iwi o tenei whenua pai o Niu Tireni:

Na Mahutonga i tohutohu mai o koutou tupuna, me te nui hoki o to ratou maia, kia whakawhiti ora mai ratou i te Moana Nui a Kiwa, ki tenei whenua. Na te Atua hoki, mona nei te tohu tapu a te Ripeka, ahau nei i arahi mai kia hakahiti i te moana ki tenei pihopatanga, hei matua, hei kai-tohutohu mo koutou. Nui rawa te koi#o me te aroha o toku ngakau ki a koutou, e toku iwi.

Ma te Atua tatou tahi e whakakaha ki te mahi kia whakahoutia nga mea i roto i tenei whenua. Ki toku ro#o kei te mahi tetahi ropu, e kiia nei ko te Ropu Whakatupu o te Iwi Maori, ki te whakatupu i te pai i roto i a koutou i te iwi. Ko taku kupu tenei ki a ratou kia waiho ko te whakapono me te whakaro#o ki a Ihu Karaiti hei kaupapa, kei maumau ta ratou mahi.

Ko tatou katoa, te iwi Pakeha raua ko te iwi Maori, he tu#kana he t#ina tatou. Kei te whakawaia ngatahitia

tatou: kei te inoi tahi tatou ki te Atua kia murua o tatou hara. Ko te mea e matea nuitia ana e tatou tahi ko te kaha me te aroha noa o te Atua. Na reira, kia kotahi hoki te whakaaro i roto i a tatou, kia haere tahi tatou, kia inoi tahi, kia awhina tahi tetahi i tetahi, kia mahi tahi ki te whakahou i nga mea o tenei whenua.

He haringa ngakau ki a au tenei taenga mai oku ki waenganui i a koutou i enei ra tuatahi o taku mahi pihopa, ki te kawe mai, i roto i tenei mahi hou aku, i te manaaki a te Atua ki etahi o koutou i whakahou nei i nga kupu i akaaetia e o ratou matuaatua, ki te whakatapu i tetahi whare-karakia hou, ki te rapu tahi tatou, me te ngakau tumanako, i etahi tikanga e whakahoutia ai te mahi. Ko te hiahia o te ngakau kia haere tahi tatou i enei mea hou kia tae ki te tutukitanga, ara, ki te tino tangata, ki te mehua o te tino Kaumatuatanga e tutuki ai ki to te Karaiti.

Kei te mohio au ka kaha tonu to koutou kai-tiroiro, taku teina aroha, a Te Hokena, ki te awhina i a koutou. To maua hiahia tenei kia pau to maua kaha ki te tautoko i nga mea pai katoa i roto i a koutou.

Kia inoi tonu koutou ki te Atua moku. Kei te inoi hoki ahau mo koutou i ia ra, i ia ra. Ma te Atua tatou e arahi, e tohutohu i roto i tenei Hui, mana hoki e tuku iho tana manaaki ki runga ki a tatou i nga wa katoa.

Nga Motini i te Hui i tu ki Kohanga.

1. Na Hoera Nekewhenua raua ko Tame Paraone:

"E tono ana ki te Hahi kia awhinatia te whare karakia o Mataitai."

Whakaaetia ana.

2. Na Tame Paraone raua ko Atirikona Korota:

"He tono kia puta he whakamoemiti ma tenei Hui mo Te Kaha o te iwi kainga ki te whangai o tenei Hui."

Whakaaetia ana.

3. Na Rev. Timoti Manuera raua ko Atirikona Korota:

"He inoi tenei ki te Komiti Tiaki kia whakahokia mai ki nga Maori te tunga o te wharekarakia tawhito o Parawai."

Whakaaetia ana.

4. Na Poari Riwai raua ko Rev. J. Makewiremu:

"Kia whakakorea te mahi peha kau ki te piihi o te whare-karakia o Parawai."

Whakaaetia ana.

5. Na Otene Paora raua ko Rev. T. Hapimana.

"Kia kohia he moni e nga pariha whakarunga o Akarana hei utu i nga raruraru o te hinotamana o Waikato me Hauraki e tae ana ki te Hinota Pakeha."

Whakaaetia ana.

6. Na Otene Paora raua ko Rev. H. Hokena:

"Mo te whare-karakia i Reweti kia whakaititia i te mea i nui rawa, a, kua tu he hoki."

Whakaaetia ana.

7. Na Rev. T. Hapimana raua ko Rev. R. Tahuriorangi:

"Kia puta te tino whakawhetai na tenei Hui mo te taenga mai o Pihopa Wiremu ki nga mahi a tenei Hui i runga i tona kaumatuatanga."

Whakaaetia ana.

8. Na Rev. H. T. Papahia raua ko Rev. T. Hapimana:

"Kia puta he inoi na tenei Hui ki te Atua mo te hokinga atu o Pihopa Nerikana i runga i tona mate, kia tiakina e te Atua."

Whakaaetia ana.

9. Na Tahiopipiri Te Moerua raua ko Otene Paora:

"E tono ana kia tenei tukua nga kai-whakaako koea ki te rohe o Maniapoto."

Whakaaetia ana.

10. Na Rev. R. Tahuriorangi raua ko W. Hughes:

"Kia puta he whakamihi ma tenei Hui kia Ngatitipa mo to ratou kaha ki te whakatu te whare-karakia."

Whakaaetia ana.

11. Na Rev. H. T. Papahia raua ko Poari Riwai:

"Kia puta he whakawhetai ma tenei Hui ki te Atua mo te whakaritenga o Atirikona Korohere hei Pihopa mo Akarana."

Whakaaetia ana.

12. Na Ngatete Kerei Kukutai raua ko Hura Kukutai:

"E tono ana ki te Hahi kia whakatu#ia he kura ki runga ki te toru eka i wehea nei e Hori Kukutai i te Kakenga."

Whakaaetia ana.

13. He Patai na Ngakete Kerei Kukutai:

"Ka pehea aku tamariki i whanau nei i mua i taku marenatanga?"

Te Whakahoki:

"E tika ana tamariki.

14. Na Rev. M. P. Kapa raua ko Rev. T. Hapimana:

"E tono ana kia whakaturia he Komiti mo te teneti hokohoko a te Hahi i Ngaruawahia a ko taua Komiti tenei:—

Pariha o Te Paina, Piripi Pene, Ngatete Kerei; pariha o Hopuhopu, Tawhi Moanaroa, Kameta Pou; pariha o Hauraki, Poari Riwai, Tame Paraone; pariha o Pourewa, Tuapokai, Tahiopipiri Te Moerua."

Whakaaetia ana.

15. Na Kameta Pou raua ko Rev. R. Tahuriorangi:

"Kia wehea ano nga moni ohaoha o te teneti hokohoko o Ngaruawahia."

Ma te Komiti o te Teneti e whakarite.

16. Na Tupaea Nini raua ko Otene Paora:

"E tona ana kia whakamaramatia mai te toenga o nga moni o te whare-karakia o Kohanga i ngaro nei i te wa o te pakanga, a, ko taua moni i riro atu i a te Manihera, kia whakahokia mai mo nga raruraru o te whare-karakia."

Whakaaetia ana.

17. Na Rev. T. Hapimana raua ko Rev. H. Papahia:

"Me whakatuturu pea hei te wiki tuatahi o Mei o ia tau o ia tau hei huinga mo nga Minita o Waikato me tetahi o nga Kaitirotiro."

Whakaaetia ana.

18. Na Te Kerei Kukutai raua ko Tupaea Nini:

"E tono ana ki te Hahi kia homai tetahi Paipera mo te whare-karakia o Kohanga."

Whakaaetia ana.

19. Na Winiata Mauriti raua ko T. Moanaroa:

"Kia whakamutua te haeremai o nga Pakeha ki te pupuhi manu i runga i o matou whenua i nga Ra Tapu."

Whakaaetia ana.

Nga Motini i te Hui i tu ki te Kaha.

1. Na Rev. H. M. Ruarangi raua ko Rev. W. Keretene:

"Kia puta he whakapai ma tenei Hui ki te whaikorero a tea Tumuaki, a, e tino ana kia perehitia ki nga mahi a te Hui."

Whakaaetia ana.

2. Na Reihana Poharama raua ko Riapo Puhipi:

"Me tu te Hinota ki Peria a tenei tau e haere mai nei."

Whakaaetia ana.

3. Na T. Maka raua ko Rev. H A. Hokena:

"Kia puta he kupu turaki i te waipiro i tenei hui."

Whakaaetia ana.

4. Na T. Maka raua ko Rev. W. Keretene:

"Kia whhakatuturutia te ahua mo te raihana o te kai-karakia."

Whakaaetia ana.

5. Na Eru Ihaka raua ko W. M. Kapa:

"E tono ana kia puta he whakahau me tenei Hui kia kohi moni nga pariha katoa i roto i te atirikonatanga o te Waimate i nga Ra Tapu katoa."

Whakaaetia ana.

6. Na Mete Keepa raua ko Eru Ihaka:

"Kia whakamutua e nga Minita te tuku i nga hakarameta i waho o nga whare-karakia haunga ia i etahi kainga tuturu whare-karakia kore."

Whakaaetia ana.

7. Na Hone Toi raua ko Rev. W. Keretene:

"He inoi ki te Tumuaki kia tukua mai a Rev. M. T. Taurere ki te takiwa o Paihia hei whakaohoho."

Te Whakahoki:

"Ma te Pihopa e whakaaro."

8. Na Rev. M. T. Taurere raua ko Rev. H. A. Hokena:

"Kia whakaurua nga moni o te hinotamana ki te pukapuka hinota."

Whakaaetia ana.

9. Na Rev. Matiu Kapa raua ko Rev. W. Keretene:

"E whakamihia ana tenei Hui ki te Pihopa o Akarana mona i tuatahi i tana mahi ki nga Maori o tona pihopatanga."

Whakaaetia ana.

10. Na Rev. H. A. Hokena raua ko te Pihopa:

"Kia puta te whakawhetai ma tenei Hui ki nga tangata o te kainga mo ta ratou manaaki ki tenei Hui."

Whakaaetia ana.

Ko Nga Minita Me Nga Kai-Karakia Enei o te Taha Maori o te Pihopatanga o Akarana, Hanuere 1, 1911.

- Takiwa o Te Waimate:—Rev. W. H. Keretene.
 - Waimate
 - Rawiri te Ruru
 - Hapeta Hau
 - Eruera Riwhi
 - Ngawati Aperahama
 - Te Ti, Mangonui
 - Teri Te Heihe
 - Hepi Poti
 - Ohaeawai
 - R. T. Hara
 - Hirini Katene
 - P. H. Wetini
 - Oromahoe
 - Hori Tane
- Takiwa o Whangaroa:—Rev. H. N. Herewini.
- Matauri
 - Tau Hona
 - Hauira Pita
 - Hone Taotahi
 - Tira Hare
- Wainui
 - Hoani Weka
 - Wiremu Hare
 - Himaera Pawa
 - Piri Mokena
- Pupuke
 - Putete Heke
 - Wiremu Tanga
- Taakou
 - Hou Poti
 - Paora Te Ohu
- Touwai
 - Hemi Keepa Tupe
 - Wire Poata
 - Hemi Turetahi
 - Paora Hori
 - Hami Motu
 - Waara Poata
- Takiwa o Kaikohe:—Rev. Matiu Kapa.
- Kaikohe
 - Katene Para
 - Paraire Hui
 - Erika Akuhata
- Te Iringa
 - Hori Rakete
 - Hou Hepata
 - Naera Rakete
 - Tamati Mahia

- Mataraua
Hori Whiu
Heta Timoko
- Mangakahia
Hunia Ruwhiu
Hone R. Heke
Aperahama Mokena
- Otaua
Renata H. Kauwere
Tai Ruwhiu
Hone Tarawa
- Takiwa o Ahipara:—Rev. R. T. Kerehoma
- Ahipara
Hoani Wiremu
Tuaru Mika
Henare Rewi
Rameka H. Reweti
Mehana Whaitua
Pete Mare
Rapine Iraia
Wairama Arano
Tiopera Henare
Patana Natahira
- Manukau
R. Hui
Karu Wiripo
Wiremu Muunu
- Waitaha
Matiu Pukeroa
- Waikeri
Aperahama Pukeroa
Henare Aperahama
Pura Hoori
Hare Henare
Peraima Henare
- Herekino
Hapurana Hoori
Riki Parai
Hare Huru
- Poutawhera
Eparaima Tohuora
Petera Pou
Hone Wataria
- Hautapoki
Anaru Ngawaka
Waru Puku
- Rotokakahi
Kereama Wikiripi
Mei Kereama
Wepuha Pereene
- Ngatotoiti
Hoori Waata
Heke Puhipi
Tame Tipene
- Pukepoto
Ngarama Rapihana
Rapihana te Maru
Riapo Puhipi

- Herepete Rapihana
- Ngakahu
- H. T. Harawira
- Matiu Meinata
- Kaitaia
- Raniera Otene
- Pamapuria
- Rupene Himiona
- Teori Herora
- Paki Popata
- Teikaroa Popata
- Hohepa Hoani.
- Takiwa o Oruru:—Rev. Reihana Ngatote.
- Rangiawhia
- Raharuhi Ihaia
- Riwhi te Hinaki
- Wiremu Hoani
- Reihana Poharama
- Pene Ngatote
- Kenana
- Huirama Tukariri
- Akuhata Kaiapa
- Taipa
- Henare Wiremu Pikaahu
- Peria
- Henare Kingi
- Pereiha Tauhara
- H. Wi Kaitaia
- Timoti Hetaraka
- Parapara
- Wiki Pikaahu
- Hira Tanguru
- Eriha Kiriwi
- Wikitoria
- Hare Meta
- Hira Paraka
- Takiwa o Te Wairoa:—Rev. Wiki te Paa
- Taita
- Pera Netana
- Enoka Taoho
- Mika Haera
- Te Wharau
- Orikena Whakawahi
- Waaka te Huia
- Te Kowhai
- Hare Hapeta
- Parirauewha
- Hone Paraone
- W. Rokena
- H. Topia
- Ripia
- Hemi Te Paa
- T. Tahu
- Kapehu
- Timi Maka
- Wiremu Nepia
- Takiwa o Paihia:—Rev. Pene Topi.
- Paihia

- Wiremu Pehikuru
- Hare te Rangī
- Taumarere
- Atimana Wharerau
- Karetu
- Mita te Tai
- Nepia Pomare
- Orauta
- Hone Mokeke
- Hone Toi
- Reweti Pomare Kingi
- Waiomio
- Hura Whatonga
- Kororareka
- Hemi te Nana
- T. Kemara
- P. Rewha
- Waikare
- Haika Waaka
- Wiki Hori
- Takiwa o Parengarenga me Te Awanui:—Rev. Tiopira Paerata.
- Kareponia
- Matenga Komene
- Awanui
- Hakaraia Awarau
- Paraone Tuwhare
- A. Hupata
- H. Paraone
- Hakaraia Karaka
- Hohepa Te Kaha
- Rangaunu
- Aporo Waaka
- Houhora
- Henare Taumataiti
- Te Wera Komene
- Te Hapua
- Waitai Tipene
- Murupaenga Rewiri
- Karipa Wi Patene
- Motu Hetaraka
- Ngauma Rewiri
- Te Kao
- Mutu Kapa
- Hohepa Kapa
- Karena Wiki
- Pako Heka
- Eru Ihaka
- Matiu Tupuhui
- Paratene Kapa
- Te Keepa Wiki
- Etana Heka
- Takimoana Harawira
- Ngatekawa
- Hare Raharuhi
- Hohepa Hinu
- Heke Pene
- H. Te Itiiti
- Paua

- Weeri Tipene
- Paraone Whakaruru
- Takapaukura
- Hone Paraone
- Waiharera
- Ngapera Rutene
- Arama Hohepa
- Rata Moa
- Popata Tutaki
- Hopa Kiriona
- Tangoake
- Manuera Waata
- Hapi Takimoana
- Ereata Takimoana
- Takiwa o Hokianga:—Rev. M. T. Taurere.
- Waiparera
- Herewini te Toko
- Heta Rawiri
- Kahi Tipene
- Patiki Herewini
- Ruka Herewini
- Kokohuia
- Tango Te Whata
- Taurau Toi
- Waimamaku
- Reupene Tuoro
- Rapata Te Huia
- Matene Naera
- Iehu Moetara
- Pakanae
- Meinata Karauna
- Hohua Taimona
- Tame Mare
- Waipoua
- Tari Kemara
- Here Harawira
- Awarua Maihi
- Whirinaki
- Tai Riwhi
- Kereopa Paetau
- Erimana Paratene
- Tamahi Rawiri
- Takiwa o Whangarei:— Rev. H. M. Paerata.
- Pehiaweri
- Parata Minarapa
- Whakapara
- Wereta Karaka
- Horahora
- Hone Wiremu
- Ngaruahine
- Matiu Harawira
- Takiwa o Runga o Akarana.
- Manaia
- Te Rata Hikairo
- Tutonu Mataitaua
- Harataunga
- E. Tuterangi
- Haranui

- Weneti Ruarangi
- Orakei
- Hone Arama
- Whakatiwai
- Waata Hangata
- TeWetu Patara
- Paeroa
- E. Jones
- Aotearoa
- Pirimona Tuahangata
- Te Karaka
- Hone Te Rua
- Taiharuru Pereka
- Atahere Moanaroa
- T. W. Rupapere
- Waiwarawara
- Anaru Patara
- Hori Taumuri
- Puriri
- Poari Riwai
- Kohanga
- Ihimaera Harepe
- Erueti Taiporutu
- Wairoa
- Reweti Te Hatawira
- Te Tatawai
- Heteraka Kaurupa
- Taupo
- Hoera Nekewhenua
- Ngararahuarau
- Raturua Pukeariki
- Waiaro
- Ngairo Pounana
- Hangatiki
- Te Aoao Nunui
- Te Kuiti
- Tahiopipiri te Moerua
- Matangi
- Te Moana te Whare
- Taupiri: Hopuhopu
- Raniera Kerehoma
- Kameta Pou
- Rakarana
- Aihe Mokomoko
- T. A. Moanaroa
- Waitoki
- Renata Tamati
- Patikirau
- Aihe Mokomoko
- Koputauaki
- Hira Te Waara
- Papaaroha
- Hohepa Kapene
- Waotu
- Pirimona Hape
- Rangikahu
- Winiata Mauri
- T. R. Moanaroa

- Karaka
‡Taiharuru Pereka
‡Kuta Te Rua
- Ngaruawahia
‡Karameta Pou
- Hukanui
‡Tia Puke
- Rangiriri
‡Ehekiera
- Te Paina
‡Hira Rangitupuhi
‡Piripi Pene
- Te Hinau
‡Tamati Wiremu
- Hoeatainui
‡Ngaopo Hutuhutu
- Kawhia
‡Mutu Teaki
- Parakiwai
‡Te Whare Tamatera
- Waikaka
‡W. Huihi
- Okauia
‡Ponui Tama Te Hura
- Maungatautari
‡Rapata Tukere
- Tauwhare
‡T. T. Rawhiti
- Waharoa
‡Wharawhara Haimona
- Waiuku
‡Wiremu Ururoa
- Kohekohe
‡Te Ngaha Karipa.
- Te Kumi
‡Hone Hira Te Aho
- Puketoa
‡Hone Teri
- Kawa
‡Hepara Tupara

**Kaore he kaute o enei wahi i tae mai:—Te
Toke, Ngararatunua, Toetoe, Poroti,
Whakapara, Ngaruahine, Towai.**